

EVROPSKI ORGAN ZA VREDNOSTNE PAPIRJE IN TRGE (ESMA) OPOZARJA MALE VLAGATELJE NA PASTI SPLETNIH NALOŽB

Ključna sporočila

Zavedajte se morebitnih tveganj, povezanih s spletnimi naložbami.

Preverite, ali je družba pooblaščenca.

Bodite pazljivi na obljube o visoki donosnosti.

Bodite pazljivi na programsko opremo, ki samodejno ustvarja transakcije namesto
vas.

Zlasti bodite previdni, ko se od vas zahtevajo podatki o vaši kreditni kartici.

Zakaj organ ESMA izdaja to opozorilo?

Internet je dvosmerna ulica Mali vlagatelji iščejo dobro donosnost

Internet je zakonit kanal, ki ga družbe vedno pogosteje uporabljajo za trženje naložbenih produktov malim vlagateljem. Uporabljajo ga zato, da malim vlagateljem omogočajo takojšen dostop do svojih sistemov.

Internet na primer omogoča hiter in lahek dostop do finančnih trgov in produktov prek različnih oblik spletnih elektronskih platform za trgovanje, pametnih telefonov ali drugih oblik trgovanja prek prenosnih telefonov.

S pomočjo interneta je mogoče vaš denar vložiti hitro in neposredno:

- informacije lahko pridobite hitro in brezplačno;
- privarčujete lahko nekaj denarja pri storitvah brez tveganja;
- manj zastrašujoče se je sprijazniti z *dejstvi*, ki si jih ugotovil sam, kot razpravljati o naložbenih možnostih z izkušenim svetovalcem.

Vlagatelji si vedno prizadevajo, da bi dosegli čim večjo donosnost za svoj denar. Visoko donosnost je težko doseči na *hiter* in *enostaven način*, zlasti v današnjih časih, zaradi nizkih obrestnih mer, dolgotrajne nestabilnosti in slabe predvidljivosti razvoja na finančnih trgih.

Vlagatelji naj pri iskanju visoke donosnosti razmislijo o manj znanih produktih in družbah na internetu.

Vendar ...

Včasih so uporabljene prisilne in agresivne prodajne/tržne tehnike, s katerimi vas želijo privabiti k naložbam ali uporabi določenih spletnih strani (na primer z uporabo *posebnih ponudb* ali *brezplačnih daril* ali predstavitvene različice za dostop do ponujenega sistema).

Sestanek in sklenitev posla v živo je lahko včasih sicer nepraktično, a vas obvaruje, da se s transakcijo ne prenaaglite.

Nimajo vse družbe, ki poslujejo prek interneta, dovoljenja za zagotavljanje investicijskih storitev; lahko so sicer pooblašcene, vendar za opravljanje drugih posameznih dejavnosti, lahko pa poslujejo tudi nezakonito in nepremišljenim vlagateljem prodajajo tvegane ali neobstoječe produkte.

Čeprav se za mnoge od teh družb zdi, da so resne in resnične, v resnici morda niso. Obisk prostorov družbe in dejanski pogovor s svetovalci v živo vam lahko pomaga, da ocenite njeno resnost poslovanja; domača stran družbe je namreč tržno orodje, ki ga je mogoče preprosto uporabljati, a ni nujno, da je odraz njenega dejanskega stanja.

Organ ESMA in pristojni organi v državah članicah so opazili porast pritožb vlagateljev glede nepooblaščenih dejavnosti družb na internetu.

Čeprav za oglaševanje veljajo finančni predpisi, vsi oglasi, ki jih vidite, niso skladni z njimi. Tako lahko na primer ni navedenih nobenih informacij za vlagatelje oziroma so te skope, včasih pa so celo zavajajoče.

Varne naložbe

Na kaj morate biti pozorni?

Če s spletne strani družbe ni razvidno, da je ta pooblaščen, obstaja velika verjetnost, da ni.

Če se sicer zdi, da je družba pooblaščen, dvakrat preverite njeno pooblastilo, saj je bilo ugotovljenih veliko primerov lažnih navedb družb. Sezname pooblaščenih družb so na voljo na spletnih straneh nacionalnih regulativnih organov.

Zapomnite si, da če se ponudba zdi preveč dobra, da bi bila resnična, potem verjetno tudi je.

Spletni oglasi ali navedbe so lahko zelo prepričljive. Bodite pazljivi na takšne, ki zagotavljajo *neverjetne dobičke*, ali trdijo, da bo naložba *izjemno zrasla*. Tovrstne navedbe so pogosto znak zelo tveganih naložb ali morebitne zlorabe.

Bodite pozorni na uporabo izrazov *varno*, *zanesljivo*, *zaščiteno* in *zajamčeno*. Pri vsaki naložbi obstaja določena stopnja tveganja, kar se odraža v stopnji donosa, ki jo lahko pričakujete. Če družbe te izraze uporabijo pri svojem oglaševanju, morajo jasno navesti, kaj pomenijo. Razmislite, ali imate zadostno znanje in izkušnje s področja finančnih trgov, da naložbe, o katerih razmišljate, v celoti razumete z vidika tveganj in donosnosti.

Pozanimajte se o vseh povezanih stroških. Družbe vam morajo zagotoviti ustrezne informacije.

Družbe, ki ponujajo investicijske storitve po internetu, pogosto uporabljajo ponudbe za usposabljanje ali trgovanje z „virtualnimi portfelji“, k naložbi pa lahko spodbudijo tudi vas. Bodite pazljivi pri denarju, ki vam ga ponujajo „brezplačno“: promocijske ponudbe, kot sta npr. „10-odstotno vračilo denarja“ ali „do

OBVESTILO VLAGATELJEM

500 EUR ob odprtju računa“ so primeri ukan, ki se uporabljajo, da bi vas privabili.

Če uporabljate spletne platforme, morate biti previdni glede uporabe programske opreme, ki samodejno

ustvarja transakcije namesto vas. Lahko izgubite nadzor nad tako opravljenimi transakcijami.

Izogibajte se vnašanju podatkov o vaši kreditni kartici. Vaš račun se lahko bremeni neposredno brez vašega soglasja in lahko se zgodi, da boste denar zelo težko dobili nazaj.

V večini primerov, kadar želite sami opraviti naložbe prek interneta (tj. ne da bi vam družba o prodanem ali ponujenem produkt kakor koli svetovala), mora družba imeti vzpostavljen sistem za preverjanje vašega znanja in izkušenj, kar zajema vprašanja o:

- vrsti storitev in produktov, ki jih poznate;
- vrsti, obsegu in pogostosti izvedbe vaših prejšnjih transakcij.

Ta seznam ni dokončen.

Ključni cilj tega sistema je ugotoviti, kakšno znanje in izkušnje imate na investicijskem področju, povezanem z določeno vrsto ponujenega ali zahtevanega produkta ali storitve, ter preveriti, ali ste seznanjeni s tveganji produkta. Na podlagi tega lahko družba oceni, ali je produkt za vas primeren ali ne. Opozoriti vas mora, če produkt ni primeren za vas, takšno opozorilo pa morate vzeti resno.

Pred vlaganjem je pomembno, da pozorno preberete vso gradivo za trženje in pogodbo oziroma pravne dokumente ter da jih razumete.

Na internetu poiščite informacije o družbi, s katero boste trgovali. Javni viri mogoče vsebujejo izkušnje ali ugotovitve drugih vlagateljev, organizacij za zaščito potrošnikov ali medijev.

Kaj lahko storite, da se zaščitite?

Svetujemo vam, da shranite potrdilo o vaši spletni transakciji v tiskani obliki ter preverite varnostne funkcije, ki jih vsebujejo spletne strani. Tako boste zagotovili, da bodo osebni podatki obdelani v varnem okolju.

Vedno preverite, ali je družba pooblaščenca v vaši državi, in sicer na spletni strani <http://www.esma.europa.eu/page/Investment-Firms> ali na spletni strani nacionalnega regulativnega organa, ki je pristojen za družbo.

Če družba ni pooblaščenca za opravljanje investicijskih storitev in dejavnosti, jih ne sme ponujati. Prav tako obstaja veliko večja verjetnost, da ne ravna v skladu s predpisi o zaščiti vlagateljev.

Če trgujete z družbo, ki ni pooblaščenca za opravljanje investicijskih storitev in dejavnosti, to pomeni, da obstaja verjetnost, da boste denar izgubili, ne glede na rezultat opravljene transakcije, in da ne boste imeli dostopa do nacionalnih programov zaščite, ki so na voljo za vlagatelje, ki poslujejo s pooblaščenimi subjekti.

Za lastno evidenco vedno shranite ali natisnite vse ustrezne informacije. Morda vam bodo prišle prav, če bi se morali pritožiti.

Dodatne informacije

Če imate kakršna koli vprašanja ali pomisleke, se obrnite na regulativni organ v svoji državi. Seznam vseh nacionalnih regulativnih organov in njihovih spletnih strani je na voljo na spletni strani organa ESMA na naslovu <http://www.esma.europa.eu/investor-corner>.